
Eric - Emmanuel Schmitt Noemovo dítě

časová jednotka: 45 minut, vhodné i jako celodenní projekt

metody, techniky, strategie: brainstorming, čtení s předvídáním

PŘEDMĚT: ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

ŠKOLA: ZŠ BOSKOVICE, OKRES BLANSKO

TŘÍDA: 7. ROČNÍKY (VII. F, G, H)

UČITEL: MGR. ALENA NEČASOVÁ

Situace

Práci s textem jsem zařadila do celku Židovská literatura. Téma koresponduje s učivem Občanské výchovy, kde se žáci seznamují s židovským náboženstvím a jeho kulturou.

V hodinách slohu jsme vytvářeli fiktivní příběh, který se odehrál na židovském hřbitově v našem městě a působil jako záhada. Událost sloužila jako základna pro výuku mediální výchovy - zpracování informací ve dvojicích - rozhovor novinář a starousedlák, tvorba novinového článku do místního týdeníku, následně televizní vysílání do regionálních zpráv, tisková konference s odhalením záhady - na židovském hřbitově v Boskovicích byl nalezen GÖLEM.

V literární výchově jsme se dostali k židovským pověstem, kde se seznámíme podrobněji s postavou rabína Löwa a jeho golemem. Jako výchozí text nám slouží kniha od Václava Cibuly Pražské pověsti a od Eduarda Petišky kniha Golem a jiné židovské pověsti ze staré Prahy. Následující hodina byla věnována dramatizaci na veitění se do problematiky. Pomocí soch a sousoší při užití metody Šronzo ztvárňovali žáci pojmy související se židovstvím, které se v knize objevily, nebo které s tématem souvisí (např. rabin, rabin Löw, synagoga, mikve, kipa, šabat, svíce, Zeď nářků, náhrobek, koncentrační tábor, starý zákon, hebrejščina). Během komentáře jejich soch a sousoší jsem zároveň nedsálnou formou žákům připomenula význam těchto pojmů (většinu již znali z OV a z četby). Následovat bude hledání hrobu, kde byl nalezen golem.

Žáci zhlédli v letošním školním roce také film o Nikolasi Wintonovi Síla lidskosti, který na ně velmi zapůsobil a na který si během hodin několikrát vzpomněli.

→ Záměr

- 1) Motivace k četbě
- 2) Hodnoty dnešních dětí

 Čas: 45 minut

✂ Materiál

- pracovní text, kniha Erica -Emmanuela Schmitta Noemovo dítě

Pracovní činnosti

Čtení, odhalování souvislostí, práce s danými informacemi a předvídání, sebeovládání (zvědavost) a seberegulace (důraz na disciplínu při četbě s pauzami)

Evokace (5 minut)

Učitel: Co vás napadá při vyslovení toho jména spisovatele ERIC - EMMANUEL SCHMITT ? O čem by mohl psát? (brainstorming)

Odpovědi žáků: Francouz, Němec, Rakušan, psal pro děti, o hudbě - jazz, psal komiksy, historické knihy, již nežije, narodil se v 18. století, je to současný autor, je mu 45 let, píše o svém životě, je to básník, černoch, byl vysoký a zrzavý, píše o válce a nespravedlnosti, je to pseudonym.....

Uvědomění si významu (5 minut, 20 minut)

Učitel seznamuje žáky s autorem: Je to současný francouzský přísný autor, narodil se v roce 1960 v Belgii, kde dodnes žije v Bruselu. Studoval filosofii a psal divadelní hry, které měly velký úspěch. Začal psát knihy o světových náboženstvích, jejichž hrdinové jsou často děti. Jeho poslední kniha *Můj život s Mozartem* je doplněna o hudební nosič. Kniha *Noemovo dítě* vyšla v roce 2006 a má metaforický význam. Kdo to byl Noe? Žáci: sami vzpomínají na biblický příběh o Noemově arše a záchraně dalších pokolení všeho živého před potopou.

Čtení s pauzami:

- 1. pauza** Jaký příběh by se mohl odehrát v takové atmosféře? Co je to za děti? Co si představuje pod „tou dražbou“?
- 2. pauza** Proč se děti ocitají v dražbě? Jaká atmosféra na vás dýchá z příběhu? Co je hlavním motivem tohoto příběhu?
- 3. pauza** Jaké pocity zažívá náš hrdina? Co si přeje? Jak si představuje svoji budoucnost? Jak si představujete Žlutou vilu? Podařilo se vám ztotožnit s hrdinou, nebo jste se na něj dívali zpovzdálí? Kam bude směřovat obsah knihy?
- 4. pauza** Jaké vlastnosti byste připsali našemu hrdinovi a co jste se o něm dověděli? Může ho to, co prožívá, nějak poznamenat na další život? Pozitivně, nebo negativně? Posílí ho to, nebo mu to podlomí kolena?

Čteme do konce.

Dopíše poslední větu ukázky. Co se honí hlavou dětem v této knize? Pokud chcete přečíst nahlas, co jste napsali, můžete, pokud ne, máte ještě možnost si najít někoho, komu přečtete své myšlenky. Nemusíte číst nikomu.

Žáci napsali: ... rozloučit se skupinou dětí, protože přijeli naši vlastní rodiče.
... postarat se samy i sebe.
... sbalit si věci a jít na ulici a doufat, že se nás někdo ujme.
... smířit se s tím, že rodiče nemáme, že jsme je nenašly.
... dělit o jídlo, tlačit se v jedné posteli a každý večer usínat s pláčem.
... osamostatnit se.
... vyrovnat s minulostí.
... postavit se na vlastní nohy.

Učitel přečte autorův text z knihy: *... vrátit do reality a dovědět se, jako když vám něco spadne na hlavu, jestli ještě máme rodinu, nebo jsme na světě samy.*

Reflexe (10 minut)

Napište, zda byste si chtěli přečíst tuto knížku ANO - NE a proč. Přečtete si navzájem se sousedem a pak řeknete, či názor stojí zato přečíst.

Názory žáků, kteří si knihu nechtějí přečíst:

Téma II. světové války mě nezajímá. Raději si přečtu středověké rytířské příběhy. Nerad čtu o válce. Raději čtu fantasy nebo sci-fi a je to moc procitěné, je mi těch dětí líto. Je velmi smutná, mám raději knížky veselé, zamilované a o zvířatech. Je tam moc neštěstí a smutku, byl bych z toho moc mimo. Nebavilo by mě to, raději něco dobrodružného a napínavého než takové trápení a bolest.

Názory žáků, kteří si knihu chtějí přečíst:

Zajímá mě, jaký ty děti měly život a co všechno prožily. Chci vědět, zda nějaké rodiče najde. Co všechno udělal proto, aby našel své rodiče? Je to kniha smutná, ale velmi zajímavá, hlavně je to ze života a kus historie nás všech, i když jsme to neprožili. Je tam mnoho dětských emocí. Je to z války a mohlo by se to stát každému z nás, kdybychom v této době žili. Protože se tam popisuje dřívější život, který dnes nežijeme. Je to o opuštěných dětech, chci vědět, jak se jim žilo. Ráda se vžívám do takových příběhů a chci vědět, jak to dopadne. Kniha mě chytla za srdce, chci vědět, co bude dál. Je to velmi zajímavé téma. Zajímá mě celá mozaika příběhu, co bylo před a co potom.

Uvedená kniha byla žákům poskytnuta k četbě. Po přečtení jsme o knize a tématu diskutovali. Žáci označili knihu za velmi čtivou a někteří si přečetli i další díla.

Pro Projekt „Chceme-li změnít svět, musíme být změnou sami“, Boskovice 2007

Eric - Emmanuel SCHMITT Noemovo dítě

V deseti letech jsem patřil do skupiny dětí, které chodily každou neděli do dražby. **1. pauza.**

Neprodávali nás, to ne. Jenom jsme se měli procházet po rampě a hledat někoho, kdo by si nás vzal k sobě. V publiku mohli být naši vlastní rodiče, kteří se třeba zrovna vrátili z války, tak manželé, kteří by nás chtěli adoptovat. **2. pauza**

Každou neděli jsem lezl nahoru na prkna s nadějí, že si mě někdo vybere anebo mě alespoň pozná. Každou neděli jsem měl deset kroků na nádvoří Žluté vily na to, abych se ukázal, deset kroků, abych získal rodinu, deset kroků, abych přestal být sirotkem. Na začátku mě moje netrpělivost vždycky vymrštila na pódium plného odhodlání, ale už v polovině cesty mi začínaly rychle ubývat síly a na druhý konec mě nohy donesly jen taktak. V cíli tratě na mě jako na konci skokanského můstku čekala jen prázdnota. A ticho hlubší než propast. Nad řadami různých hlav, pestrobarevných klobouků a drdolů se mělo ozvat: „To je můj syn!“ Nebo „To je on! Toho chci! Toho adoptuju!“ S křečovitě sevřenými prsty u nohou jsem se nakláněl směrem, odkud se ozve spásná věta, která by mě zachránila od samoty, a přehlížel jsem si už poněkolkáté zevnějšek.

Každou neděli jsem vstával za úsvitu, z noclehárny hned běžel do ledové umývárny a drhnul si tělo zeleným mýdlem, tvrdým jako kámen a skoupým na pěnu. Minimálně dvacetkrát jsem se učesal, abych si byl jistý, že mi vlasy budou poddajně ležet. Sako mě škrtilo v ramenou, rukávy mi byly krátké a kalhoty mi sahaly nad kotníky, musel jsem se ve starém nedělním obleku z modrého režného plátna krčit, aby nebylo vidět, jak jsem vyrostl.

Během čekání člověk neví, jestli prožívá slast, nebo trýzeň. Připravuje se na skok a neví, kam dopadne. Zabije se? Sklidí potlesk? **3. pauza**

Jisté bylo, že moje boty vypadaly opravdu uboze. Dva kusy beztvaré lepenky samá díra. Zející otvory stažené lýkem. Foukal do nich studený vítr ze všech stran a prsty koukaly ven. Taková bagančata odolávala dešti, až když se dostatečně obalila několika vrstvami bahna. Raději jsem je ani nečistil - bál jsem se, že by úplně zmizely. Ty předměty se mohly nazývat botami jen díky tomu, že jsem je nosil na nohou. Kdyby mě někdo viděl, jak je držím v ruce, určitě by mě honem poslal k popelnicím. Měl jsem si možná nechat dřeváky, co nosím ve všední dny. Návštěvníci Žluté vily stejně nemohli zezulola nic vidět! A i kdyby! Přece mě neodmítnou kvůli botám! Zrzek Léonard získal rodiče, i když byl na přehlídce bos. „Můžeš se zase vrátit do refektáře, Josífku.“ Při téhle větě mě naděje každou neděli umíraly. Otec Pemza mi naznačoval, že tentokrát to nevyšlo a že bych měl opustit jeviště.

Čelem vzad. Deset kroků a zmizet. Deset kroků a vrátit se do bolesti. Deset kroků a být znovu sirotkem. Na začátku pódia už nedočkavě přešlapovalo další dítě. Žebra mi drtila srdce.

„Myslíte si, otče, že to dokážu?“

„Co, synu?“

„No... najít si nové rodiče.“

„Nové rodiče! Doufám, že se tady brzo objeví tvoji vlastní rodiče, kteří šťastně vyvázli.“

Čím déle jsem se bezvýsledně ukazoval, tím více jsem pocítoval jakousi vinu. A přitom to oni si dávají načas. S návratem. Ale copak za to můžou? A žijou ještě vůbec?

Bylo mi deset. Před třemi lety mě rodiče světlí neznámým lidem. **4. pauza**

Před několika týdny skončila válka. A s ní skončil čas nadějí a iluzí. My, ukrývané děti, jsme se musely

